

FILIP: MOJE SEXUALITA JE VLASTNĚ HLAVNÍ VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM TO UDĚLAL

Čtrnáctiletý Filip Havlíček spáchal sebevraždu 2. února 2014 kvůli předsudkům vůči své orientaci. Rodiče ho našli oběšeného na zahradě. Spolužáci a spolužačky jeho odlišnost akceptovali na rozdíl od vyučujících, kteří se Filipovi vysmívali. Jeho smrt vzbudila velký mediální zájem. Do velké míry také proto, že jeho tetou je moderátorka Ester Janečková. Filipova smrt byla impulzem pro založení organizace S barvou ven. Prague Pride v roce 2018 zorganizoval Filip20 Queer Chillout u příležitosti Filipových nedožitych narozenin.

Filip (prostřednictvím dopisu na rozloučenou): *Moje sexualita... je vlastně hlavní věc, kvůli které jsem to udělal... Dnešní svět je naprosto plný předsudků... To mě hrozně štve a přeji si, aby to tak nebylo, aby se se všemi lidmi zacházelo stejně a aby moje smrt aspoň trochu napomohla k veškeré rovnoprávnosti lidí na zemi.*

Ester Janečková (herečka, moderátorka a Filipova teta): *Filip napsal v dopisu na rozloučenou, že prostě nechce žít ve společnosti, která je tak netolerantní. Nevím jak vy, ale já prostě vnímám, že společnost není tolerantní tak, jak se staví. Že tam jsou stále obrovské meze. Ve společnosti je mnohem méně tolerantní církevní společnost. Díky tomu, že Filip žil na vesnici, jeho rodina chodila do vesnického kostela. On sám asi před dvěma lety řekl, že už tam chodit nechce. Nicméně tam chodil dál, i když ho k tomu rodiče nenutili. A ani neřešil, že místní kněz byl typickým příkladem homofoba, který i při kázání mluvil o tom, jak je registrované partnerství špatné. Že gayové jsou špatně... Filip tam sice nakonec chodit přestal, ale myslíme si, že moc dobře věděl, co se tam říká. A tím, že tam jeho rodiče chodili každý týden, mohl to vnímat tak, že tomu naslouchají. A ten kněz se pak, bohužel, projevil naprosto hrozně i na pohřbu. Vlastně nám všem otevřel oči a podal nám konkrétní vysvětlení o tom, co myslel Filip tím nepřijetím společnosti. Když se pohřeb chýlil ke konci a měla se začít odnášet rakev, tak kněz vystartoval. Začal rvát, že už nechtěl mluvit, ale že se musí ozvat na to, co tam předtím řekl předseda gayů. Křičel, že registrované partnerství je špatné. Že je to hrozný problém a že by se lidé neměli chovat jako homosexuálové. Pak se obrátil na Tomáše Adámka (evangelický farář, který se přiznává k homosexualitě) a řekl mu: „Vy jste také vznikl ze spojení muže a ženy, tak co si tady jako vymýšlíte.“ Pak to dospělo do další, horší fáze, kdy se kněz obrátil k rakvi a řekl: „Já Filipka také znal a měl jsem ho rád. Jsem si jistý, že on by s tím, co tady zaznělo, nesouhlasil.“ To bylo jak bodnutí do srdce. V tu chvíli jsem vykřikla: „To vy jste ho zabil, vy a lidi, jako jste vy!“ Filipkovy sestry tam začaly vzlykat a rvát: „Vypadněte, mlčte!“*

...

Velmi se mě dotklo, co řekla paní Jochová z Aliance pro rodinu. ... Kdyby žil můj synovec Filip, tak bych mu řekla, jak moc ho mám ráda a jak mi záleží na tom, aby byl šťastný a měl vedle sebe člověka, kterého miluje a on miluje jeho. Já bohužel spoustu věcí nestihla Filipovi říct, ale chci to říct klukům a holčkám, takovým, jako byl Filip - nikdy nepřestanu bojovat za to, aby mohli žít s tím, koho milují, aby s ním mohli uzavřít manželství.

...

Po Filipově smrti se na mě začala obracet spousta mladých lidí v podobné životní situaci, jako byl Filip. Mají obavy z coming outu, bojí se reakce rodiny i spolužáků. Přemýšlela jsem, jak takovým lidem pomoci. Myslím, že právě možnost sdílení a rozhovoru s někým, kdo prožíval to samé, je tou nejlepší možností. A právě to web S barvou ven nabízí.

Svatava a Karel Havlíčkovi (rodiče Filipa): *Můj syn byl gay a v necelých 15 letech si vzal život, protože nechtěl žít v této netolerantní společnosti. V dopise na rozloučenou nám napsal, že si přeje, aby jeho smrt přispěla k větší rovnoprávnosti a toleranci mezi lidmi.*

...

„Občas se mě někdo zeptá, jak jsem přijala synův coming out. Nebylo to jednoduché, zejména proto, jakým stylem svůj coming out udělal.

...

Přála bych všem dětem, aby jejich coming out byl jiný, aby je jejich rodiče milovali proto, jací jsou, aby je přijali i s jejich jinakostí, aby je milovali bez podmínek, aby jim přáli spokojený život s tím, koho milují, a přáli jim manželství, byť s partnerem stejného pohlaví.

...

Všem mladým bych přála takové tolerantní a milující rodiče a nebudou mít podmínky, že musí být sami, když jsou gayové a lesby, protože se to přičí křesťanským tradicím.

Pro nás nečekaně jsme ho našli oběšeného na zahradě. Bylo mu necelých patnáct let. Bylo to takové naše sluníčko a všichni ho měli rádi. Dokud byl malý, neměl v podstatě žádné nepřátele.

...

Bohužel jsme netušili, jak moc se trápí. Pro spoustu LGBT lidí je hlavně v době dospívání nesmírně těžké přijmout to, že jsou jiní. V momentě, kdy už přijmou sami sebe, pak vlastně začnou mít obavy, jak je přijme většinová společnost.

...

V Bibli se píše, že člověku není dobře samotnému, že lidé mají být v páru. A to, že tam není zmíněno, že v páru můžou být muž a žena, dva muži a dvě ženy, to už podle mě vůbec není podstatné. Kdyby zákon o manželství platil už dřív, možná by tady náš Filip byl.

...

Když se zákony změní i u nás, bude to pro komunitu velká vzpruha. LGBT lidé tak získají pocit, že jsou si rovni s většinovou společností.

Alžběta Vacková (sestra Filipa): *Filip mě v dopise pověřil, abych to šířila do celého světa, abych to všem řekla. Proto chci začít na školách, protože vím, že tam se mu posmívali a Filip tím hrozně trpěl. Myslím, že děti to sami nechápu a jen si myslí to, co slyší od rodičů doma. Filip chtěl, aby se lidé k sobě začali chovat tolerantněji, měli se rádi a to bez výhrad! Filip to měl úplně stejně jako Jan Palach. On doufal, že se lidé nad sebou zamyslí, také že jeho čin bude vidět, a tím, jak byl mladý, že se mu snad podaří změnit svět. Chtěl, aby lidé o jeho smrti mluvili a přestali být homofobní nebo xenofobní či jinak rasističtí!*

Ivan Havlíček (katolický kněz, Filipův strýc): *Okamžitě jsem mu přijel dát poslední pomazání a s jeho rodiči jsme se pak dlouze modlili. Jak rozloučení, tak mše svatá druhý den byl velmi bolestný a smutný úkol. Poprosili mě o to opět rodiče a já to pro Filipa udělal rád.*

Za sebe můžu říct, že nemám právo soudit člověka, který sám, ze svého rozhodnutí, odešel ze světa. Mým úkolem jako kněze, ale i člověka je vyprovodit ho do náruče Boží. Modlit se za jeho život. Chápu, že v zoufalé situaci udělá člověk takové rozhodnutí. Je to opředeno těžkým rozhodováním a bezvýchodnou situací. (Jak je to s uznáváním homosexuálních osob katolickou církví?) V církvi není žádný návod, ani instrukce, jak k tomu přistupovat. Měli bychom se učit mít druhé rádi takové, jací jsou. Jak kázal už Ježíš — co chceš, aby ti nečinili druhí, nečiň ty jim...(Jak homosexuály vnímáte vy sám?) Jako každého jiného člověka. (Co když se mladý člověk s jinou orientací obrátí na vás s prosbou o radu?) To bych byl poctěn.

Petr Fikejz (čreditel Základní školy Všeetary, kterou Filip navštěvoval):

Ne, není to naše vina. S paní Havlíčkovou jsme se viděli až po této nešťastné události.

Czeslaw Walek (zakladatel Prague Pride): *Nebyl jsem schopný se vyoutovat v 15 letech na mé malé vesnici. Strašně jsem se bál, a tak jsem to v sobě utlačil. Až později, v relativně bezpečném prostředí Prahy, kdy už jsem si vytvořil své zázemí a novou rodinu, jsem se pomalu začal outovat. A stejně celý proces trval strašně dlouho a někdy mám pocit, že se stále outuji... Filipe, kdybys nějakým zázrakem zavolał třeba před dvěma týdny, když jsi byl ještě na živu, tak bych Ti řekl, ať to nevzdáváš, že postupem času je líp. Řekl bych Ti, že třeba dnes v pražském metru jsem viděl dvě krásné holky, jak se držely za ruce a zamilovaně na sebe čučely a nikdo jim nenadával. Jak máme nového ministra pro lidská práva, který jako první téma vytáhl adopce pro nás, gaye a lesby. Řekl bych Ti, že potkáš lidi, se kterými se budeš cítit fajn a kteří Tě budou brát takového, jaký jsi. Řekl bych Ti, že jednoho dne se šťastně zamiluješ, protože láska na rozdíl od lidí nediskriminuje. Řekl bych Ti, že bude líp. Už jsem to nestihl. Minulý týden sis vzal život, zoufalý krok, kterým jsi vyjádřil nechuť vůči společnosti, ve které jsi žil a která Ti asi musela hodně ublížit. Filipe, Filipe, Filipe, je to strašná škoda, byl jsi určitě krásný, citlivý, mladý muž, který byl odhodlaný v životě něco změnit. A změnil jsi, otevřel jsi oči mnoha lidem. Zatřepal jsi s námi pořádně, to Ti teda řeknu. Nám nezbyvá nic jiného, než pokračovat v tom, cos vyřval do světa!*

...

Stejně jako já se bude mnoho lidí nevěřicně ptát PROČ? Vždyť to u nás s homofobií není tak špatný, ba naopak. A pak si začnu promítat životy tisíců chlapců a děvčat z malých měst či vesnic, a ptám se: Je česká společnost vůči nám tolerantní, nebo spíše lhostejná? Dokud totiž žijeme uzavřeni mezi čtyřmi stěnami, tak nás společnost toleruje, o respektu není řeč. V okamžiku, kdy vyjdeme na ulici a začneme mluvit o svatbě či adopcích, tak se zvedá vlna odporu. Agentura EU pro lidská práva loni vydala průzkum, podle kterého 83 % českých gayů a leseb bylo ve škole šikanováno. Úřady, ale ani rodiče nebo učitelé na tento fakt nijak nereagují! My všichni můžeme na to reagovat jednoduchým způsobem, ve svém okolí se veřejně „vyoutovat“. Filip to nebojácně udělal, udělal to ve svých čtrnácti a udělal to na malé vesnici. To chtělo sakra odvalu a ten kluk ji měl. Byl to určitě krásný, citlivý mladý muž, který byl odhodlaný v životě něco změnit. Nám nezbyvá nic jiného, než pokračovat v tom, co on vyřval do světa.

Jana Jochová (předsedkyně Aliance pro rodinu):

Homosexualita není nemoc pouze z politických důvodů.

...

Homosexuálové si mohou vzít ženu, pokud chtějí založit rodinu.

...

Kdyby byl můj syn homosexuál snažila bych se to nějak řešit.

...

Manželství jako svazek muže a ženy je dnes ohroženo. Žijeme v době, kdy je velká krize rodiny, manželství se rozpadají. Je ohroženo i díky aktivistům LGBT komunity, kteří říkají, že chtějí manželství pro všechny. Jenže ono není pro všechny.

...

Manželství je pro nás z principu vztahem muže a ženy. Není jenom o lásce dvou lidí, ale i o zodpovědnosti a dětech. A ty potřebují otce a matku. Práva dětí by měla mít přednost.

...

Bylo by mi milejší, kdyby můj syn raději zůstal sám, než aby žil v homosexuálním partnerství. Kdyby mi to oznámil ve dvanácti, tak bych se to snažila řešit.

...

I dříve se mohlo stát, že dítě neznalo jednoho biologického rodiče, připomíná Jochová: Společnost to však vnímala jako anomálii a nežádoucí stav. Dnes se však nátlakové skupiny pokoušejí docílit toho, aby se jevílo jako zcela běžné, že zná dítě pouze jednoho biologického rodiče – buďto matku v lesbických párech, nebo otce v párech homosexuálních mužů. Zatímco dříve šlo o důsledek tragédie, dnes děti odtržené od biologických rodičů záměrně přivádíme na svět prostřednictvím takzvaného náhradního mateřství a umělého oplodnění.

...

Pokud je náhradní mateřství vedeno jako léčba neplodnosti, tak to chápu. Ale homosexuálové jsou plodní. Dítě si s matkou navazuje vztah už v prenatálním věku.

...

Západní společnost není zdaleka tak nakloněna homosexuálnímu manželství, jak to vypadá, myslí si Jochová: Když to ve Francii schvalovali, tak vyšel do ulic asi milion lidí. Teď tam bude demonstrace proti Macronovu zákonu o zápisu dvou matek do rodného listu. V některých státech nebylo homosexuální manželství vůlí lidu.

...

Na kritiku Jochová příliš nereaguje, proti dotazu se ale bránila: Ono to od toho moderátora nebylo fér, protože to byla soukromá otázka na soukromého syna, řekla Blesk Zprávám jako odpověď na mnohé výroky. Je mi jedno, jak kdo žije a s kým spí, ale své děti vychovávám podle svého svědomí. LGBT aktivisté vědí, že každý správný rodič své dítě miluje i přes neshody, ale to jim nestačí. Teď mě chtějí donutit, abych opustila své morální přesvědčení nebo ještě lépe, abych se za něj styděla. Na takovou hru nepřistoupím.

Jiří Kohoutek (publicista): *Pokud se ale někdo rozhodne kvůli tomu zabít, to mi moc normální nepřijde. Ještě méně normální je, když z toho začne on sám a jeho rodina obviňovat všechny okolo. Ten hoch prostě nebyl duševně v pořádku. Jeho rodina by si měla sednout a říci si, jestli něco nepodcenila. Teď si hrají na milující rodiče a příbuzné, ale kde byli, když je ten hoch potřeboval? Cožpak nezaznamenali z jeho strany žádné signály volání o pomoc?*

...

Člověk přece musí být připraven na to, že ne všichni okolo něj jsou hodní a laskaví. Vždycky se najde něco, co ostatním může vadit. V titulku v jednom médiu jsem si přečetl, že ten kluk si v dopise přeje v podstatě ideální svět, kde na sebe lidé budou hodní a ve všem tolerantní. To je přece utopie. Kdyby ale každý reagoval takhle přehnaně na své okolí, tak by polovina z nás byla dávno na onom světě.

...

Co tedy chce Janečková a spol. více? Co vlastně chtějí všichni ti homosexualisté, kteří se maskují pod pláštěm údajné tolerance? dodává Kohoutek ve svém textu, který vzbudil značnou pozornost. Podle něj by Ester Janečková měla přestat hysterčit a nechat si emoce na svůj sladkobolný pořad nevalné úrovně, tedy Poštu pro tebe.

Filip Milde (z Jsme fér): *Tímhle výrokem, co (Jana Jochová) řekla, vysílají do společnosti a směrem k dětem hrozně nebezpečnou zprávu. Je to o tom, jak děti nakládají s tím přijetím v rodinách. Uchylují se až k těm nejhorším rozhodnutím, jako že spáchají sebevraždu. To se stalo s Filipem, synovcem Ester Janečkové z Pošty pro tebe. Ten spáchal sebevraždu kvůli lidem, jako je Jana Jochová.*

Jiná praxe: *Počet sebevražd u homosexuálů, kteří se rozhodli uzavřít stejnopohlavní manželství, klesl v Dánsku a Švédsku o 46 % oproti období, kdy sňatky ještě nebyly legální. Uvádí to nová studie, která porovnávala data za období 1989 až 2002 s těmi z let 2003 až 2016. V případě heterosexuálních párů se jednalo o 28% snížení.*